Vervaardigen van een schoen (oriëntatie) (K0307)

Servicedocument – Praktijkexamen met toelatingseis

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-10

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
https://exalo.nl

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Grond- en detailpatronen voor schachtonderdelen maken.	
Complexiteit:	De werkzaamheden van de beginnend beroepsbeoefenaar zijn routinematig van aard. Om zijn taken goed uit te voeren heeft hij basiskennis en basisvaardigheden nodig. De te gebruiken gereedschappen en hulpmiddelen zijn niet complex in gebruik/bediening. Er wordt van de beginnen beroepsbeoefenaar verwacht dat hij zeer nauwkeurig, gestructureerd en efficiënt werkt. Het afbreukrisico is beperkt. Wanneer een patroon niet klopt, wordt weliswaar tijd en materiaal (dus geld) verspild maar er ontstaat geen risicovolle situatie voor personen.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig en controleert zijn werkzaamheden op vaste momenten. Hij heeft de rol van uitvoerend vakman en is verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van zijn eigen werk. Hij is verantwoordelijk voor het maken van de patronen voor schachtonderdelen.
Examenvorm:	Praktijkexamen met toelatingsfase Het praktijkexamen met toelatingsfase is een afsluitende praktijktoets met een aanvullende toelatingseis. De kandidaat kan pas deelnemen wanneer aan vooraf bepaalde voorwaarden is voldaan. Tijdens het examen wordt beoordeeld of de kandidaat zelfstandig en volgens de gestelde normen kan functioneren in een realistische beroepssituatie.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Werkproces: D1-K1-W1			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
Leestkopie maken.	De beginnend beroepsbeoefenaar bekijkt de aangeleverde leestspecificaties en tekent markeringspunten en -lijnen op de leest. Daarna maakt hij een leestkopie met indelingspunten en verschillen.	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zorgvuldig en ordelijk, tekent de middellijn nauwkeurig af en brengt indelingspunten correct aan. De veiligheidsvoorschriften en arboregels worden nageleefd.	De beginnend beroepsbeoefenaar levert een leestkopie waarop de indelingspunten duidelijk zijn aangegeven en de verschillen/overeenkomsten tussen mediale en laterale zijde van beide zijkanten zichtbaar zijn.

Werkproces: D1-K1-W2			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
Grond- en detailpatronen maken.	De beginnend beroepsbeoefenaar tekent het grondpatroon, zet de constructie om naar een model en werkt detaillering uit op overleder- en voeringdetailpatronen, inclusief herkenningscodes.	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zorgvuldig ordelijk en systematisch, gebruikt materialen en middelen efficiënt, controleert volledigheid en kwaliteit, en volgt veiligheidsvoorschriften en arboregels.	De beginnend beroepsbeoefenaar levert een grondpatroon met alle specificaties om de schacht te maken, plus detailpatronen per schachtonderdeel met bijbehorende specificaties.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Examenmatrijs D1-K2

D1-K2: Een schacht vervaardigen (heren rijgmolière).	
Complexiteit:	Er wordt bij het vervaardigen van een schacht steeds gewerkt volgens vaste stappen. De werkzaamheden van de beginnend beroepsbeoefenaar zijn deels routinematig van aard. Om zijn taken goed uit te voeren heeft de beginnend beroepsbeoefenaar basiskennis en vaardigheden nodig. De te gebruiken gereedschappen en hulpmiddelen zijn niet complex in gebruik/bediening. Het afbreukrisico is klein. De beginnend beoefenaar zal zoeken naar de balans tussen snelheid enerzijds en kwaliteit en veiligheid anderzijds. Kwaliteit leveren en veilig werken zijn altijd vereist, maar dit kost soms extra tijd.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt zelfstandig en controleert zijn werkzaamheden op vaste momenten. Hij heeft de rol van uitvoerend vakman en is verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van zijn eigen werk. Hij is verantwoordelijk voor het maken van een kwalitatief acceptabele schacht voor een heren rijgmolière.
Examenvorm:	Praktijkexamen met toelatingsfase Het praktijkexamen met toelatingsfase is een afsluitende praktijktoets met een aanvullende toelatingseis. De kandidaat kan pas deelnemen wanneer aan vooraf bepaalde voorwaarden is voldaan. Tijdens het examen wordt beoordeeld of de kandidaat zelfstandig en volgens de gestelde normen kan functioneren in een realistische beroepssituatie.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Werkproces: D1-K2-W1			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
De schachtonderdelen snijden en stansen.	De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst detailpatronen op het juiste materiaal, stelt indien nodig de stansmachine in en snijdt of stanst schachtonderdelen.	De beginnend beroepsbeoefenaar hanteert relevante snij- en stanstecnieken, geeft opleg- en stiklijnen duidelijk aan en controleert materiaal en bewerking op kwaliteit en veiligheid.	De schachtonderdelen zijn van goede kwaliteit en gemarkeerd voor de voormontage, zodat ze direct herkenbaar zijn bij verdere verwerking.

Werkproces: D1-K2-W2			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
De voormontage uitvoeren.	De beginnend beroepsbeoefenaar verzamelt schachtonderdelen en materialen, stelt machines, schalmt, splitst en werkt kanten af. Vervolgens spant en stikt hij onderdelen, verzamelt alles, en controleert juistheid.	De beginnend beroepsbeoefenaar stelt machines volgens specificaties en hanteert relevante technieken voor het afwerken van kanten. Hij werkt nauwkeurig, hanteert gereedschappen correct, en houdt zich aan veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.	De schachtonderdelen zijn volgens de gegeven specificaties voorbewerkt en afgewerkt, waardoor de voormontage gereed is voor verdere verwerking binnen het werkproces.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Werkproces: D1-K2-W3			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
De schacht maken.	De beginnend beroepsbeoefenaar bepaalt op basis van het grondpatroon en voorgemonteerde onderdelen hoe de schacht wordt samengesteld, kiest de volgorde, lijmt en/of stikt de onderdelen aan elkaar.	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt nauwkeurig en in acceptabel tempo, zet relevante machines correct in, verspilt zo min mogelijk materiaal en volgt veiligheids- en arbo-regels.	De beginnend beroepsbeoefenaar levert een schacht voor links of rechts op, volgens het grondpatroon samengebracht door lijmen en/of stikken, met eventuele extra elementen en versteviging.

Werkproces: D1-K2-W4			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
De schacht finishen.	De beginnend beroepsbeoefenaar controleert de schacht op fouten en beschadigingen, brengt vetergaatjes en/of ringen aan, werkt knip- of snijkanten af en verwijdert lijmresten.	De beginnend beroepsbeoefenaar zorgt voor een nauwkeurige afwerking en finishing van de schacht, werkt in een acceptabel tempo en houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften en arbo-regels.	De gefinishte schacht is zonder zichtbare oneffenheden en voldoet aan de vooraf gestelde specificaties.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Examenmatrijs D1-K3

D1-K3: Een onderwerk vervaardigen.	
Complexiteit:	Er wordt gewerkt volgens een standaard werkwijze. De werkzaamheden zijn routinematig van aard. Om de werkzaamheden goed uit te voeren zijn basiskennis en vaardigheden nodig. De te gebruiken gereedschappen en hulpmiddelen zijn niet complex in gebruik/bediening. Het afbreukrisico schuilt in de samenhang en volgordelijkheid van de werkzaamheden. Een kleine onnauwkeurigheid in het begin kan tot een grote afwijking in het eindresultaat leiden.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar is in staat zelfstandig een onderwerk te vervaardigen. Hij werkt zelfstandig en controleert zijn werkzaamheden op vaste momenten. Hij heeft de rol van uitvoerend vakman en is zelf verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de werkzaamheden en de kwaliteit van het onderwerk. Er wordt van de beginnend beroepsbeoefenaar verwacht dat hij nauwkeurig, gestructureerd, efficiënt en kwaliteitsbewust en veilig werkt.
Examenvorm:	Praktijkexamen met toelatingsfase Het praktijkexamen met toelatingsfase is een afsluitende praktijktoets met een aanvullende toelatingseis. De kandidaat kan pas deelnemen wanneer aan vooraf bepaalde voorwaarden is voldaan. Tijdens het examen wordt beoordeeld of de kandidaat zelfstandig en volgens de gestelde normen kan functioneren in een realistische beroepssituatie.

Werkproces: D1-K3-W1

Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
De schacht oppennen.	De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst en modelleert de binnenzool en zet de contrefort tussen voering en overleder. Daarna zet hij de schacht op de leest en pennt deze vast.	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt nauwkeurig en volgens beroepsnormen; hij plaatst de schacht recht met juiste hielhoogte. Hij zorgt dat neus en contrefort correct aansluiten, verwijdert overtollig materiaal.	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft de schacht opgepend, waarbij neus en contrefort correct geplaatst zijn en overgangen ontbreken.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Werkproces: D1-K3-W2			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
Cambrering aanbrengen en balgelengvulling egaliseren.	De beginnend beroepsbeoefenaar brengt de cambrering aan, bestaande uit cambreur en cambreurdek, egaliseert de balgelengvulling met kurk en ruwt de zwikinslag op; indien nodig brengt hij een (sier)rand aan.	De beginnend beroepsbeoefenaar kiest juiste technieken voor de cambreur, egaliseert de balgelengte en brengt (sier)randen vakkundig aan, gebruikt materialen effectief, werkt nauwkeurig en efficiënt, houdt zich aan veiligheids- en arbo-regels.	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een met cambreur verstevigde binnenzool of schoen opgeleverd, met eventuele (sier)rand, waarvan de ondergrond egaal is.

Werkproces: D1-K3-W3			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
De tussenzool en loopzool aanbrengen.	De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst en modelleert eventueel een tussenzool en daarna de loopzool onder de schoen, en naait de tussenzool eventueel aan de rand vast (aflappen).	De beginnend beroepsbeoefenaar kiest geschikte technieken en modelleert tussen- en loopzool zorgvuldig. Hij werkt nauwkeurig volgens procedures, gebruikt middelen doelmatig en houdt veiligheidsvoorschriften en arbo-regels aan.	De schoen is voorzien van een eventuele tussenzool en een loopzool, passend aangebracht zodat de onderzijde compleet is voor verder gebruik.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Werkproces: D1-K3-W4			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
De hak aanbrengen.	De beginnend beroepsbeoefenaar plaatst de hak onder de schoen, zaagt of schuurt de hak en loopzool op de juiste lengte en zorgt dat de hak dragend is.	De beginnend beroepsbeoefenaar kiest passende technieken voor het plaatsen van de hak, en werkt zorgvuldig aan bevestiging. Hij schroeft of schuurt nauwkeurig, volgens veiligheidsvoorschriften en beroepsnormen.	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een hak aangebracht met de juiste lengte, goed in model, recht en dragend, passend bij de schoenafwerking.

Werkproces: D1-K3-W5			
Titel werkproces	**Uit te voeren**	**Aanwijzingen voor de opdracht**	**Resultaat**
De schoen afwerken en finishen.	De beginnend beroepsbeoefenaar werkt de schoen af door kanten van loopzool en hak te verven, lijmresten te verwijderen en draadjes af te branden.	De beginnend beroepsbeoefenaar zorgt voor een nauwkeurige afwerking en finish door de juiste technieken toe te passen, veiligheidsvoorschriften en arbo-regels te volgen en de schoen als geheel te controleren.	Een afgewerkte schoen volgens de gestelde specificaties met een goede constructie, waarbij de kwaliteit als geheel aantoonbaar voldoet.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Beoordeling praktijkexamen (gefaseerd)	Het exameninstrument bestaat uit twee fasen: • **Fase 1 – Toelatingsfase (beoordeling via bewijsproduct)** • **Fase 2 – Praktijkexamen (beoordeling via observatie)** **Fase 1 – Toelatingsfase** In deze fase worden specifieke werkprocessen beoordeeld aan de hand van een ingeleverd bewijsproduct (bijvoorbeeld een verslag, analyse of uitgewerkte opdracht). Per werkproces wordt het oordeel **Voldaan / Niet voldaan** toegekend. • Er worden geen punten toegekend. • Deze fase telt niet mee voor het eindcijfer. • Deze fase maakt geen onderdeel uit van de cesuurbepaling. • De student wordt alleen toegelaten tot Fase 2 wanneer alle betreffende werkprocessen met ‘Voldaan’ zijn beoordeeld. **Fase 2 – Praktijkexamen** In deze fase worden werkprocessen beoordeeld op basis van observatie van het handelen in een realistische beroepssituatie. Beoordeling gebeurt aan de hand van een puntenschaal: • **O = onvoldoende (0 punten)** Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals verwacht in de beroepspraktijk. • **V = voldoende (1 punt)** De uitvoering voldoet aan het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar. • **G = goed (2 punten)** De uitvoering is bovengemiddeld en overstijgt het basisniveau. Alle behaalde punten in Fase 2 worden bij elkaar opgeteld. Op basis van de vastgestelde cesuur wordt de slaag-/zakbeslissing en het eindcijfer bepaald.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Examen		
Werkprocessen	**Inhoud**	**Aanwijzingen**
Alle kerntaken en werkprocessen	Het examen bestaat uit het uitvoeren van het praktijkexamen (Fase 2)	Het praktijkexamen (Fase 2) bestaat uit het uitvoeren van beroepshandelingen in een realistische of gesimuleerde beroepscontext. De examinator observeert en beoordeelt de uitvoering tijdens het werken. Tijdens of direct na de uitvoering kan de examinator de student kort bevragen ter verduidelijking van gemaakte keuzes of uitgevoerde handelingen. Deze toelichting is ondersteunend van aard en vormt geen afzonderlijk beoordelingsonderdeel. De beoordeling is uitsluitend gebaseerd op: • De geobserveerde uitvoering, en • Het gerealiseerde eindresultaat.

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Examenmomenten en registratie

Dit examen bestaat uit afzonderlijk beoordeelde examenmomenten. De school registreert de momentcijfers en bepaalt eventuele weging, middeling en voorwaarden voor het eindresultaat. Een herkansing kan per moment; andere geldige resultaten blijven behouden.

De toelating bij examenmoment 1 omvat D1-K1-W1, D1-K1-W2. Deze toelating wordt binair beoordeeld, levert geen punten op en is een voorwaarde om de beoordeelde afname van het eerste examenmoment te starten. De instructies en toelatingsbeslissing staan in de documenten van examenmoment 1.

Plan vier afzonderlijke praktijkmomenten in de productievolgorde van de schoen. De school legt vooraf de duur, de afnamecondities en de bewaring en overdracht van gelabelde tussenproducten vast. Observeer en registreer de te beoordelen handelingen en controleer tussenresultaten voordat vervolgwerk deze afdekt. Geef buiten de afgesproken instructie- en observatiemomenten geen inhoudelijke begeleiding.

Een onvoldoende praktijkmoment wordt als geheel herkanst volgens de examenregeling. Andere aantoonbaar geldige momentresultaten blijven behouden. Leg vooraf vast welke nieuwe of gelijkwaardige materialen en tussenproducten nodig zijn; de te beoordelen handelingen mogen nog niet zijn uitgevoerd. Leg bij een herkansing van examenmoment 1 vast welke toelatingsresultaten geldig blijven en registreer een nieuwe toelatingsbeoordeling wanneer een toelatingsopdracht opnieuw wordt afgenomen.

Alle vier praktijkmomenten worden afzonderlijk beoordeeld met de omzettingstabel van het betreffende moment. De toelating bij examenmoment 1 wordt beoordeeld met Voldaan/Niet voldaan en telt niet mee in de punten of cijfers. De school stelt vooraf eventuele weging, middeling en voorwaarden voor het eindresultaat vast volgens haar examenregeling.

Moment	Werkprocessen	Opdrachten	Max. punten
1	D1-K2-W1, D1-K2-W2	3, 4	24
2	D1-K2-W3, D1-K2-W4	5, 6	24
3	D1-K3-W1, D1-K3-W2, D1-K3-W3	7, 8, 9	36
4	D1-K3-W4, D1-K3-W5	10, 11	24

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: https://exalo.nl/ons-concept/

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

- ➔ https://exalo.nl
- ➔ info@exalo.nl